

YÜKSEK SEÇİM KURULU KARARI

Yüksek Seçim Kurulu Başkanlığından:**Karar No : 120****- KARAR -**

298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanunun 94/A maddesinde; “Yurt dışı seçmenlerin sandık, gümrük kapılarında oy kullanma veya elektronik oylama yöntemlerinden hangisine göre oy kullanacağına yabancı ülkenin durumuna göre Dışişleri Bakanlığının görüşünü alarak Yüksek Seçim Kurulu karar verir.” hükmüne yer verilmiştir.

Kurulumuzun 08/01/2011 tarih ve 13 sayılı kararı ile, 298 sayılı Kanunun 94/A maddesine göre, Yurtdışı seçmenlerin hangi usulde oy vereceklerinin tespiti ile tespit edilen yöntemle göre oy verme usul ve esaslarını belirlemek için oluşturulan komisyon çalışmalarını tamamlamış olmakla, konu ve 25/2/2011 tarihli komisyon raporu incelenerek;

GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Komisyon tarafından düzenlenen 25/2/2011 tarihli raporda;

298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanunun 94/A maddesinde; “Yurt dışı seçmenlerin sandık, gümrük kapılarında oy kullanma veya elektronik oylama yöntemlerinden hangisine göre oy kullanacağına yabancı ülkenin durumuna göre Dışişleri Bakanlığının görüşünü alarak Yüksek Seçim Kurulu karar verir.” hükmüne yer verilmiştir.

Dışişleri Bakanlığı Yurtdışında Yaşayan Vatandaşlar ve Emlak Genel Müdür Yardımcılığı Yurtdışında Yaşayan Vatandaşlar Daire Başkanlığınca Kurulumuza gönderilen 13 Aralık 2010 tarihli, B.06.0.KOYD.0.0-950.30-2010/178 sayılı yazıda;

Almanya’da yaşayan vatandaşlarımızın 2011 Genel Seçimlerinde oy kullanmasına ilişkin olarak Devlet Bakanı Sayın Faruk ÇELİK ve Federal Almanya’nın Ankara Büyükelçisi Eckart CUNTZ arasında yapılan görüşme konularının Berlin Büyükelçiliğimize iletilmesini,

Vatandaşlarımızın Almanya’da kurulacak sandıklarda oy vermeleri konusunda Berlin Büyükelçiliğinin görüşünde;

Almanya’daki mevzuatın ülkede mukim yabancıların, kendi ülkelerinin seçimlerinde oy kullanmalarına cevaz vermekte olduğunu, Federal Dışişleri Bakanlığınca düzenli olarak birkaç yılda bir genelge Nota’yla bildirilen Almanya’daki uygulama gereğince, vatandaşların oy kullanmaları talebinde bulunan Büyükelçiliğin bu hususta seçimlerden en az iki ay önce bir Nota’yla Alman Dışişleri Bakanlığı’na başvurması ve Federal Hükümetin onayını alması gerektiğini, Almanya’nın ilke olarak Temsilciliklerin dışında oy kullanılmasına izin vermediğini, seçim yerlerinin açık olacağı saatler, oy verme hakkına sahip olarak seçime katılabilecek vatandaşların tahmini sayısı gibi bilgileri istediğini,

Federal Hükümetin bu husustaki onayına ilave mükellefiyetler ekleme hakkını saklı tuttuğunun, kamu güvenliği ve düzeninin rahatsız edileceğinden endişe duyulması durumunda bu yola başvurulabileceği ifadesinin de yer aldığını, Federal Makamların, düzenlenecek seçimlerle ilgili başvuruyu, kamu güvenliğini ağırlıklı olarak değerlendirerek karar vermekte olduğunu, aldıkları kararı da keza Notayla bildirdiklerini, vatandaşlarımıza Başkonsolosluklarımızda kurulacak sandıklarda oy kullanmak için 2000 yılında Alman tarafına ilettiğimiz talebin genel güvenlik gerekçesiyle uygun bulunmadığını,

Alman makamlarının bahse konu Notasından, Türk vatandaşlarının AFC’de oy kullanmalarını kolaylaştırıcı herhangi bir yönünün bulunmadığı ve AFC makamlarının özellikle kamu düzeni ve güvenlik yönünden konuyu ele alacaklarının anlaşıldığını,

Vatandaşlarımızın Almanya’da oy kullanmalarıyla ilgili temel sorunun, AFC makamlarından izin alınıp alınmaması dışında, Almanya’daki yaklaşık 1,9 milyonluk Türk seçmenin 13 Başkonsolosluğumuz ve Büyükelçiliğimiz imkanları dahilinde teknik olarak nasıl oy kullanılabileceği olduğunu,

Almanya genelinde 1,9 milyon seçmen bulunduğu ve her bir seçim sandığının en fazla 200 seçmeni kapsayacağı düşünüldüğünde yaklaşık 10 bin seçim sandığına ihtiyaç duyulacağının tahmin edildiğini, Almanya’daki temsilciliklerimizin olanaklarının bu kadar sandığın tek bir günde kurulmasına imkan vermediğini,

298 sayılı Kanunun 94/C maddesinde, “yurt dışı seçmen kütüğüne kayıtlı bulunan seçmenlerin, yurt dışı temsilciliklerimizde kurulacak seçim sandıklarında seçimin yapılacağı günün kırk beş gün öncesinden başlamak üzere seçim gününden önceki yedinci gün saat 17:00’ye kadar oy kullanabilecekleri” belirtildiğini, bu maddeden, hafta sonları da çalışılmak kaydıyla toplam 38 gün oy kullanılabileceğinin anlaşıldığını, bunun ayrıca Almanya genelinde bir günde yaklaşık 52 bin seçmenin 13 Başkonsolosluklarımız ve Büyükelçiliğimizde oy kullanması anlamına geldiğini, Büyükelçiliğimiz ve Başkonsolosluklarımızın her türlü imkanının (mekan, personel, güvenlik, temizlik vb) ötesindeki böyle bir rakamın, AFC makamlarını da güvenlik ve kamu düzeni açısından endişelendireceğinin tahmin edildiğini,

Diğer taraftan, genel güvenlik mülahazaları bağlamında, terör örgütlerinin sandık bölgelerinde olay çıkartabilecekleri ya da tahriklere başvurabileceklerinin de göz ardı edilmemesi gerektiğini,

Sonuç itibarıyla, vatandaşlarımızın Almanya’da kurulacak sandıklarda oy vermelerinin her şeyden önce

Alman makamlarının onayına, bunun temini halinde dahi gerekli altyapısal çalışmaların layıkıyla yapılabilmesine bağlı olduğunu,

a) Vatandaşlarımızın sadece Almanya’da oy kullanmalarının önünün açılmasının, vatandaşlarımızın yaşadığı diğer ülkeleri kapsamamasının çeşitli sonuçlar doğurabileceğini, Almanya’da ikamet eden seçmenlerin sınır kapılarına gitmeden oy kullanabilecek olmalarına karşın; Almanya’da ikamet etmeyen yurt dışı seçmenin sadece sınır kapılarında oy kullanmalarının, Anayasa’nın eşitlik ilkesine hâle getirebileceğini,

b) 298 sayılı Kanunun 94/A maddesinde “yurt dışında ve yurt dışı temsilciliklerde seçim propagandası yapılamaz” hükmü yer aldığını, açık yerlerde propaganda girişimleri olması halinde bunun tespiti nispeten daha kolay olabilecek ise de kapalı yerlerdeki propagandaların nasıl tespit edileceğini, ayrıca genel olarak propaganda yasağının uygulanmasına ilişkin nasıl yaptırım uygulanacağı hususlarında açıklık getirilmesi gerektiğini,

c) 298 sayılı Kanunun 82. maddesinde sandık çevresinde düzenin kolluk gücüyle sağlanacağı belirtilirken; Almanya’da oy kullanılması halinde sandıkların güvenliğinin ne şekilde sağlanacağını; ayrıca Seçim Kanununa muhalefet eden kişilere yurt dışında nasıl yaptırım uygulanacağı hususunda da çeşitli tereddütler bulunduğunu, 298 sayılı Kanunun 83. maddesinde özel güvenlik görevlilerinin de sandık alanında bulunamayacağını ifade edildiğini Almanya’da kurulacak sandıklarla ilgili güvenlik düzenlemelerine Alman makamlarının müdahil olmayacakları da dikkate alınarak, bu düzenlemelerin ne şekilde yapılacağını da yanıtlanması gerektiğini,

d) Almanya’da seçim düzenlenmesi halinde gümrük kapılarında oy kullanılması uygulamasının da devam edeceği düşünüldüğünden, mükerrer oy kullanımının önüne geçilebilmesini teminen vatandaşlarımızın hem gümrük kapılarında hem de dış temsilciliklerde oy kullanmalarına müsaade edilmemesinin büyük önem taşıdığını, gümrük kapılarında oy kullanan vatandaşlarımızın pasaportlarına “oy kullanmıştır” şerhi düşüldüğünü, bununla beraber, 298 sayılı Kanunun 94/C maddesinde, seçmenin yurt dışında nüfus cüzdanı veya pasaportuyla oy kullanabileceğinin belirtildiğini, bu durumda pasaportuyla gümrük kapılarında oy kullanmış seçmenlerin, bu kez nüfus cüzdanlarıyla dış temsilciliklerimizde oy kullanmalarının veya tersi bir durumun önlenmesine yönelik gerekli tüm tedbirlerin alınmasının da icap edeceğini,

Açıklanan güçlüklerin aşılabilmesini sağlayacak bir yöntemin mektupla oy verilmesi imkânının sağlanması olacağı yönündeki görüşlerini muhafaza ettiklerini, Anayasa Mahkemesinin mektupla oy vermeyi iptal eden kararındaki gerekçeleri dikkate alınarak, ilgili Kanunun tekrar gözden geçirilmesinin bir çözüm yolu olabileceğini,

Bir başka yöntemin de, yurt dışındaki tüm vatandaşlarımızın sadece elektronik ortamda oy kullanmaları olabileceğini, böyle bir uygulama, yurt dışında yaşayan tüm vatandaşlarımızın eşitlik temelinde oy kullanmalarına imkan sağlayacağı gibi bulunan ülke makamlarından izin alınması ihtiyacını da ortadan kaldıracabileceğini, bunu temin etmeye yönelik alt yapı çalışmalarının başlatılmasında fayda görüldüğü,

Dışişleri Bakanlığı Konsolosluk İşleri Genel Müdür Yardımcılığının 7/2/2011 tarihli, B.06.0.KOGY.0.0-901.00-2011/7907052 sayılı yazısı ile;

Son dönemde yapılan resmi temaslarda Alman makamlarının, bu ülkede yaşayan vatandaşlarımızın ülkemizde yapılacak seçimler çerçevesinde Almanya’da açılacak sandıklarda doğrudan oy kullanmalarına yönelik olarak evvelce sergilemekte oldukları katı tutumu yumuşatmaya ve konuya daha olumlu bir bakış açısıyla yaklaşmaya başladıklarının görüldüğü, Almanya’nın tutumunda gözlenen bu olumlu değişiklikten de bilistifade, bu defa, yurtdışında yaşayan vatandaşlarımızın 2011 genel seçimlerinde bulundukları ülkelerden oy vermelerine yönelik çalışmaların süratle başlatılmasının yararlı olacağını değerlendirildiği,

298 sayılı Kanunun 94/A maddesinin yurtdışında bulunan vatandaşlarımızın sandıkta oy vermelerine imkan tanıdığını, elektronik oylamanın teknik altyapısının hazırlanmasının zaman alacağı da dikkate alınarak, yurt dışında yaşayan vatandaşlarımızın sandıklarda oy kullanabilmeleri için dış temsilciliklerimizin fiziki ve personel imkânlarından yararlanılabileceğini, oy pusulaları dahil seçim malzemelerinin ilgili dış temsilciliklerimize Bakanlığın diplomatik kargo yollama olanaklarından istifade edilerek yollanabileceğini, ilçe seçim kurullarına diplomatik kargoyla gönderilecekleri zamana kadar, tüm dış temsilciliklerimizde bulunan ve gizli evrakın yanı sıra kript o cihazı, pasaport ve nüfus cüzdanı gibi değerli belge ve teçhizatın muhafaza edildiği kombinezon şifreli “strongroom”larda güvenli bir şekilde tutulmaları olanağının da mevcut olduğunu,

Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığının 09/02/2011 tarihli, B.02.1.YTA.006/292 yazısı ile;

24.03.2010 tarih ve 5978 sayılı Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanunun 1. maddesinin (a) fıkrası uyarınca, Başkanlıklarının yurtdışında yaşayan vatandaşlarımızla ilgili çalışmalar yapmak ve sorunlarına çözüm üretmek konusunda görevli olduklarını,

22 Temmuz 2007 tarihinde yapılan genel seçimlerde 228.019, 12 Eylül 2010 tarihinde yapılan Halkoylamasında 196.299 seçmenin gümrük kapılarında oy kullandığını, yurtdışında yaşayan yaklaşık 2,5 milyon seçmen vatandaşımızın katılım oranının %10’u bile bulmadığını,

Haziran 2011 tarihinde düzenlenmesi öngörülen genel seçimlere yurtdışında yaşayan vatandaşlarımızın sadece gümrük kapılarında değil, yaşadıkları ülkelerde de katılabilmelerinin önemli bir ihtiyaç olduğunun değerlendirildiğini,

Yasalarımızın yurtdışında yaşayan vatandaşlarımızın gümrük kapılarında oy kullanmalarına ek olarak öngördüğü “sandıkta oy kullanma” ve “elektronik oy kullanma” seçeneklerinin değerlendirilmesinde yarar görüldüğünü,

Kurulumuzun 9/2/2011 tarihli, 92 sayılı kararı ile;

Dışişleri Bakanlığı Konsolosluk İşleri Genel Müdür Yardımcılığı tarafından gönderilen 7/2/2011 tarihli,

B.06.0.KOGY.0.0-901.00-2011/7907052 sayılı yazısında yukarıda açıklanan diğer yazıların aksine Alman Hükümetinin bu ülkede yaşayan vatandaşlarımızın ülkemizde yapılacak seçimler çerçevesinde Almanya'da açılacak sandıklarda doğrudan oy kullanmalarına yönelik olarak evvelce sergilemekte oldukları katı tutumu yumuşatmaya ve konuya daha olumlu bir bakış açısıyla yaklaşmaya başladıklarının görüldüğünün bildirildiği,

Dışişleri Bakanlığı Yurtdışında Yaşayan Vatandaşlar ve Emlak Genel Müdür Yardımcılığı Yurtdışında Yaşayan Vatandaşlar Daire Başkanlığınca Kurulumuz Başkanlığına gönderilen her iki ilgi yazıda bahsedilen olumsuzlukların, aradan geçen kısa sürede değişikliğe uğradığı anlaşıldığından;

Almanya örneğinde bahsedildiği üzere;

a) Yurtdışında yaşayan seçmen vatandaşlarımızın sandıkta oy kullanabilmeleri için Almanya Dışişleri Bakanlığına Nota ile başvurulup başvurulmadığı, Alman Hükümetinden bu hususta kesin izin veya onay alınıp alınmadığı,

b) Mevcut dış temsilciliklerin fiziki şartlarının sandık kurmaya elverişli olup olmadığı, güvenlik hususları, görevlendirilecek personel durumu ile seçim evraklarının güvenli ve süratli geliş ve gidişinin sağlanması konularının çözüme kavuşturulup kavuşturulmadığı,

c) Gümrük kapılarında oy verme sırasında kurulan terminallerin merkezi SEÇSİS ile olan bağlantısı benzeri bir yapının, Almanya ve diğer ülkedeki temsilcilikler ile SEÇSİS arasında kurulup kurulamayacağı,

d) Almanya'da yaşayan Türk vatandaşlarının oy kullanabilmesi konusunda yapılan çalışmaların, Türk seçmenlerin bulunduğu diğer ülkelerde de yapılıp yapılmadığı ve ne gibi sonuçlara ulaşıldığı,

konularında Dışişleri Bakanlığı Yurtdışında Yaşayan Vatandaşlar ve Emlak Genel Müdür Yardımcılığı Yurtdışında Yaşayan Vatandaşlar Daire Başkanlığınca duraksamaya yer bırakmayacak biçimde kesin olarak belirlenerek Kurulumuza yazılı olarak ivedi bilgi verilmesine karar verilmiş olup,

Dışişleri Bakanlığı Konsolosluk İşleri Genel Müdür Yardımcılığının 10/2/2011 tarihli, B.06.0.-901.00-2011/8167928 sayılı Kurulumuzun 9/2/2011 tarihli, 92 sayılı kararına cevabi yazısında;

a) Yurtdışında yaşayan vatandaşlarımızın dış temsilciliklerimizde kurulacak sandıklarda oy vermelerine ilişkin olarak Kurulumuz tarafından alınmış bir karar bulunmadığından, bugüne kadar hiçbir ülkede bu yönde resmi bir talepte bulunulmadığını,

b) Dış temsilciliklerimizin fiziki alt yapıları kurulurken, bulunulan ülke ve şehirdeki vatandaş sayılarının dikkate alındığını, bu nedenle çok sayıda vatandaşımızın yaşadığı merkezlerdeki başkonsolosluklarımızda büyük ölçüde seçim sandığı kurulması için gerekli alanın tahsis edilmesinde sorun yaşanmayacağına değerlendirildiğini, daha büyük mekanlara ihtiyaç duyulabileceği düşünülen temsilcilikler tarafından yerel makamlarla eşgüdüm içerisinde, bulunulan şehirde ayrı bir yer kiralanması yoluna gidilebileceğini,

Kurulumuz tarafından sandıkta oy verilebileceğine ilişkin bir karar alınması halinde, her temsilciliğimizin fiziki durumu ve personel sayısı ayrı ayrı değerlendirilerek kısa bir süre içerisinde bu yönde bir raporun Kurulumuza sunulabileceğini,

c) Kurulacak sandıklarda vatandaşlarımızın oy verme işlemleri sırasında gerekecek güvenlik önlemleri, yine dış temsilciliklerimiz nezdinde görevli Emniyet Genel Müdürlüğü mensubu Güvenlik Ateşelerimiz tarafından sağlanabileceğini, bina dışı güvenliğinin ise yerel makamların sağlayacağı imkanlar ve gerektiği takdirde hizmet alımı yoluyla özel güvenlik firmaları kanalıyla temin edilebileceğinin değerlendirildiğini,

Seçim süresince dış temsilciliklerimizde ilave personel ihtiyacı hasıl olduğu takdirde, merkezden görevlendirme yapılabileceğini,

d) Yurtdışı temsilciliklerinin tümünün, güvenli hatlar üzerinden Bakanlık ile elektronik ortamda iletişim ağlarının bulunduğunu, dolayısıyla seçim sandıkları kurulduktan sonra, seçim süresince Kurulumuz tarafından uygun görülecek data merkezleri ile çevrimiçi (online) bağlantı kurulmasının mümkün olacağını,

Yurtdışında yaşayan vatandaşlarımızın 2011 Genel seçimlerinde bulundukları ülkelerde kurulacak sandıklarda oy kullanabilmeleri için dış temsilciliklerimizin bulunduğu tüm ülkelerin Dışişleri Bakanlıklarına gerekli resmi bildirimlerin yapılması hakkında gerekli Kurul kararının alınarak Bakanlıklarına bildirilmesi,

Kurulumuz Başkanlığının 15/02/2011 tarihli, 814 sayılı yazısı ile de; Dışişleri Bakanlığı Konsolosluk İşleri Genel Müdür Yardımcılığından;

2011 yılı içerisinde yapılacak olan XXIV. Dönem Milletvekili Genel Seçiminde yurt dışında yaşayan vatandaşlarımızın hangi yöntem veya yöntemlerle oy kullanacağı hususunda Kurulumuza alınacak karara esas olmak üzere, yurtdışında bulunan seçmen niteliğine haiz vatandaşlarımızın yaşadığı tüm ülkeler bakımından; Bakanlıklarınca ne gibi çalışmalar yapıldığı, teknik ve fiziki olarak etüd yapılıp yapılmadığı, varılan sonucun ne olduğu, görüşlerinin seçim takvimini olumsuz yönde etkilememesi için acele olarak bildirilmesi ayrıca daha önce Bakanlıklarının Kurulumuza muhatap yazılarında yurt dışında sandıkta oy kullanmanın mümkün olmadığına gerekçe olarak gösterilen yabancı ülke mevzuatı, mekan ve güvenlikle ilgili engellerin bu yıl yapılacak milletvekili genel seçimleri bakımından giderilip giderilmediği, giderilmiş ise ne şekilde giderildiği hususlarında kesin ve açıklayıcı bilgilerin ivedi olarak Başkanlığımıza bildirilmesi istenilmiş,

Dışişleri Bakanlığı Konsolosluk İşleri Genel Müdür Yardımcılığının 16/02/2011 tarihli, B.06.0.KOGY.0.0-901.00-2011/1913812 sayılı cevabi yazısında;

Yüksek Seçim Kurulu tarafından yurtdışında seçim sandıkları kurulması kararı alınması halinde tüm Büyükelçiliklerimiz tarafından vatandaşlarımızın yaşadığı ülke Dışişleri Bakanlıklarına yazılı olarak resmi bildirimde

bulunulması yolunda talimat verileceği ve sonuçlarının süratle iletileceği, izin talebiyle birlikte yerel makamlarca oy verme işlemi için mekan ve güvenlik tahsis edilip edilemeyeceği, taraflarınca ayrıca mekan kiralanıp kiralanmayacağı ve temsilciliklerimizde hafta sonu oy verme işlemlerine yerel makamın yaklaşımı hususlarında bilgi talep edileceği, gelen cevapların çizelgede birleştirilerek Kurulumuza sunulacağı,

Yurtdışında açılacak seçim sandıkları için gereken sandık kurullarının ilgili dış temsilciliklerimiz personellerinden oluşturulacağını, ek personele ihtiyaç duyulması halinde merkezden görevlendirme yapılabileceğini, merkezden gönderilecek personelin konaklayacağı mekanların ilgili dış temsilciliklerimizle bilistişare önceden belirleneceğini,

Yurtdışında kurulacak sandıklarda vatandaşlarımızın oy verecekleri sandıklara belli bir düzen içinde gitmeleri için önceden randevu alarak gitmeleri şartının getirilmesi gerektiğini, bir çağrı merkezi ve/veya güvenli web sitesi üzerinde randevu sisteminin geliştirilmesi suretiyle, vatandaşlarımıza sistemli ve düzenli şekilde oy kullandırmanın mümkün olduğunu,

Yurtdışında yaşayan vatandaşlarımıza sandıkta oy kullanılabilmesi için diğer ülkeler Dışişleri Bakanlıkları nezdinde gerekli resmi başvuruların yapılabilmesi ve her ülkeye ilişkin nihai durumun tespit edilebilmesi için, yurtdışı seçmenlere bulundukları yerlerde sandıkta oy kullanılmasına yönelik kararın Bakanlıklarına gönderilmesinin istenildiği,

anlaşılmıştır.

Kurulumuz Danışmanı Prof.Dr. Ali SAATÇI'nın konu ile ilgili olarak 9/2/2011 tarihli görüş yazısında;

Dış temsilciliklerimizde oy kullanmanın iki farklı biçimde ele alınabileceğini, dış temsilciliklere konacak sandıkları, yurt içinde kurulan sandıklar ya da gümrük kapılarındaki gibi düşünülebileceğini;

Yurt içine kurulan sandıklar gibi düşünüldüğünde; oy verme başlangıç tarihinden önce sandık atamalarının yapılması, oy verme sırasında kimlik denetimi ve imza gibi işlemlerde kullanılmak üzere sandık seçmen listelerinin dökülüp dış temsilciliklerimizde hazır edilmesinin gerektiğini, bu amaçla yurtdışı seçmen veri tabanının içerdiği adres bilgilerinin kodlanmış bir biçime dönüştürülmesi; buna bağlı olarak sandık atama yazılımının tasarlanıp gerçekleştirilmesi ve dökümlerin yerinde yapılabilmesi için de dış temsilciliklerimizde halen yurt içi ilçelerdekine benzer biçimde bilgisayar ve iletişim altyapısının hazırlanması gerektiğini, 12 Haziran'da yapılacağı belirtilen genel seçime bu çalışmaların yetişmesinin mümkün olmadığını,

Gümrük kapılarında kurulan sandıklar gibi düşünüldüğünde; Yurtdışı seçmen veri tabanı YSK portal dışında (UYAP tabanlı) Kurum'a özel bilgisayar ağı içinde yer alan, internet'e kapalı SEÇSİS veri tabanı sunucusu üzerinde yer aldığını, dış temsilciliklerdeki uç bilgisayarların internet üzerinden bu veri tabanına bağlanmasının mümkün olmadığını, Dışişleri Bakanlığının güvenlik nedeniyle dış temsilcilikler ile Ankara (Dışişleri Merkez) arası bağlantılarda kullanmakta olduğu, internet ağından bağımsız özel bir kurum ağı bulunduğu tahmin edilen (Konsolosluk.net), dış temsilciliklerimize konacak uç bilgisayarların, Dışişleri-Merkez üzerinden SEÇSİS Sistemine YSK tarafından belirlenecek IP adresler ve VPN tünel şifreleri kullanılarak bağlanabileceklerini,

Dışişleri Bakanlığı ve YSK teknik sorumlularının teknik ayrıntıların değerlendirmesi gerektiğini, gerekli olabilecek ek yazılım ve donanım ihtiyaçlarının belirlenmesi ve sorumlulukların tanımlanması gerektiğini, seçmen başına oy kullanma süreleri ve dış temsilcilik başına gerekli sandık ve uç bilgisayar sayılarının da belirlenerek teknik uygulanabilirliğin değerlendirilebileceği,

görüşünü bildirmişlerdir.

Seçmen Kütüğü Genel Müdürlüğünün konuya ilişkin 16/2/2011 tarihli bilgi notunda;

4 Şubat 2011 tarihi itibarıyla yurt dışı seçmen kütüğünde yer alan veriler incelendiğinde; kütükte yer alan 2 546 182 seçmenden sadece 626 698'inin adresinin dolu, 1 919 484 seçmenin ise adresinin boş olduğunun görüldüğünü, kütükte sadece ülke bilgisinin kodlu alan şeklinde tutulduğunu, şehir ve adres bilgisinin açık alan olarak tutulduğunu, bu durumun kütükte Almanya için 51810, Fransa için 23674, Belçika için ise 4338 adet şehir olduğu gibi yanlış bir bilginin oluşmasına neden olduğunu, şehir veya adres bazında seçmen listelerinin ister elektronik ortamda isterse kağıt ortamında oluşturulmasının olanaksız olduğunu, adres kayıt sisteminde şehir alanının kodlu alan olarak yeniden düzenlenmesi gerektiğini, MERNİS tarafından tutulan yurt dışında yaşayan vatandaşlarımıza ait kayıtlar üzerinde Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü ile Dışişleri Bakanlığı ve Başkanlığımızca ortak bir çalışma yapılması gerektiğini, bu işlemlerin 2011 yılı içinde yapılması düşünülen milletvekili genel seçimine sağlıklı bir şekilde yetiştirilmesinin mümkün olmadığını,

bildirmişlerdir.

Yazışmalar sonucunda edinilen izlenim ve yapılan değerlendirmelerde oluşan kanaat doğrultusunda, Anayasanın 67. ve 79. maddeleri hükümleri gereğince yabancı ülkedeki vatandaşlara oy kullandırılması asıl olmakla birlikte; 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanunun 94/A maddesinde belirtildiği üzere, yurt dışında bulunan seçmenlerin sandık, gümrük kapılarında oy kullanma veya elektronik oylama yöntemlerinden hangisine göre oy kullanacaklarına karar verilirken, yabancı ülkenin durumuna göre Dışişleri Bakanlığının görüşünün alınması gerektiği yolundaki hükmün gereği olarak, Dışişleri Bakanlığı, Dışişleri Bakanlığı Yurtdışında Yaşayan Vatandaşlar ve Emlak Genel Müdür Yardımcılığı, Dışişleri Bakanlığı Konsolosluk İşleri Genel Müdür Yardımcılığı, Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı, Dışişleri Bakanlığı Konsolosluk İşleri Genel Müdür Yardımcılığı, Kurulumuz Danışmanı Prof.Dr. Ali SAATÇI ve Seçmen Kütüğü Genel Müdürlüğünün konuya ilişkin görüşleri birlikte değerlendirildiğinde; teknik altyapı çalışmalarının tamamlanamamış olması nedeniyle

elektronik oylama yönteminin uygulanamayacağı, sandıkta oy kullanma yönteminin ise alt yapı eksikliği, izne tabi tutulan bazı ülkelerin izin koşullarının belirsiz olduğu ve hangi süre içerisinde bu durumun netleştirileceğinin belli olmadığı, seçim takviminin belirsizlikler üzerinde oluşturulamayacağı, daha önce Dışişleri Bakanlığınca yurt dışında sandık konulmasında en büyük engel olarak gösterilen güvenlik konusunun ortadan kaldırıldığı net olarak ortaya konulamaması ve ilk defa olarak uygulanacak olan bu yöntemin planlamasında ve uygulanmasında yaşanacak ve önlenemeyecek sorunların seçim sonuçlarını tartışılabilir hale getireceği, bu sebeple XXIV. Dönem Milletvekili Genel Seçimlerinde, yurt dışı seçmen kütüğüne kayıtlı seçmenlerin gümrük kapılarında oy kullanmaları gerektiği,

önerisinde bulunulmuştur.

Komisyonca yapılan değerlendirme sonucu düzenlenen 25/2/2011 tarihli komisyon raporu Kurulumuzca da uygun görülmüş olup,

298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanunun 94/A maddesinde belirtildiği üzere, Dışişleri Bakanlığı, Dışişleri Bakanlığı Yurtdışında Yaşayan Vatandaşlar ve Emlak Genel Müdür Yardımcılığı, Dışişleri Bakanlığı Konsolosluk İşleri Genel Müdür Yardımcılığı, Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı, Dışişleri Bakanlığı Konsolosluk İşleri Genel Müdür Yardımcılığı, Kurulumuz Danışmanı Prof.Dr. Ali SAATÇI ve Seçmen Kütüğü Genel Müdürlüğünün konuya ilişkin görüşlerinin birlikte değerlendirilmesi sonucu, yurt dışı seçmenlerin sandıklarda veya elektronik oylama yöntemleriyle oy kullanmaları teknik altyapı çalışmalarının tamamlanamamış olması, izne tabi tutulan bazı ülkelerin izin koşullarının belirsizliği ve hangi süre içerisinde bu durumun netleştirileceğinin belli olmadığı, seçim takviminin belirsizlikler üzerinde oluşturulamayacağı, daha önce Dışişleri Bakanlığınca yurt dışında sandık konulmasında en büyük engel olarak gösterilen güvenlik konusunun ortadan kaldırıldığı net olarak ortaya konulamaması ve ilk defa olarak uygulanacak olan bu yöntemin planlamasında ve uygulanmasında yaşanacak ve önlenemeyecek sorunların seçim sonuçlarını tartışılabilir hale getireceği, bu sebeple XXIV. Dönem Milletvekili Genel Seçimlerinde, yurt dışı seçmen kütüğüne kayıtlı seçmenlerin gümrük kapılarında oy kullanmaları gerektiği,

Ayrıca, 298 sayılı Kanunun 94/A maddesinde yer alan yurt dışı seçmenlerin sandıkta oy kullanma ve elektronik oylama yöntemlerinin ileriki seçimlerde uygulanabilmesi için mevcut Komisyonca çalışmalara hemen başlanılmasına,

karar verilmesi gerekmiştir.

SONUÇ:

Açıklanan nedenlerle;

1- 2011 yılı içinde yapılacak XXIV. Dönem Milletvekili Genel Seçimlerinde, yaklaşan seçim tarihi ve yukarıda belirtilen hususlar birlikte değerlendirildiğinde, yurt dışı seçmen kütüğüne kayıtlı seçmenlerin sandıkta veya elektronik oylama yöntemiyle oy kullandırmanın seçim tarihi göz önüne alınarak teknik altyapı hazırlıklarının tamamlanabilmesinin süre yönünden olanaksız olduğu son gelen bilgiler ışığında belirsizliklerin devam ettiği, seçim takviminin bu belirsizliklere göre oluşturulamayacağı, süre yetersizliği dikkate alındığında, bu seçimler için gümrük kapılarında oy kullanmaları gerektiği,

2- 298 sayılı Kanunun 94/A maddesinde yer alan yurt dışı seçmenlerin sandıkta oy kullanma ve elektronik oylama yöntemlerinin ileriki seçimlerde uygulanabilmesi için mevcut Komisyonca çalışmalara hemen başlanılmasına,

3- Kararın Resmi Gazetede yayımlanmasına,

4- Karar örneğinin Dışişleri Bakanlığına gönderilmesine,

26/2/2011 tarihinde oyçokluğuyla karar verildi.

Başkan Ali EM	Başkanvekili Kırdar ÖZSOYLU	Üye Mehmet KILIÇ	Üye Bahadır DOĞUSOY
Üye Hüseyin EKEN	Üye M. Zeki ÇELEBİOĞLU (M)	Üye Muharrem COŞKUN	Üye Turan KARAKAYA
Üye Mehmet KÜRTÜL	Üye Nilgün İPEK	Üye Halim AŞANER (M)	

- KARŞI OY -

298 sayılı Yasanın 94/A-1 maddesi "Yurt dışı seçmenlerin sandık, ... gümrük kapılarında oy kullanma veya elektronik oylama yöntemlerinden hangisini göre oy kullanılacağına yabancı ülkenin durumuna göre Dışişleri Bakanlığının görüşünü ararak Yüksek Seçim Kurulu karar verir." hükmünü amirdir.

Dışişleri Bakanlığı Konsolosluk İşleri Genel Müdürlüğü Yardımcılığının 10/2/2011 tarih ve 8167928 sayılı yazısında; "... çok sayıda vatandaşımızın yaşadığı merkezlerdeki başkonsolosluklarımızdan büyük ölçüde seçim sandığı kurulması için gerekli alanın tahsis edilmesinde sorun yaşanmayacağının değerlendirildiği ... kurulacak sandıklarda vatandaşlarımıza oy verme işlemleri sırasında gerekecek güvenlik önlemleri, yine dış temsilcilerimiz nezdinde görevli Emniyet Genel Müdürlüğü mensubu Güvenlik Ateşeleri tarafından sağlanabileceği, bina dışı

güvenliğinin ise yerel makamların sağlayacağı imkanlar ve hizmet alımı yoluyla özel güvenlik firmaları kanalıyla temin edilebileceği ... personel ihtiyacının olması halinde merkezden görevlendirme yapılabileceği ... güvenli hatlar Bakanlık ile elektronik ortamda iletişim ağlarının bulunduğu, ... seçim sandıkları kurulduktan sonra seçim süresince Yüksek Seçim Kurulu tarafından uygun görülecek data merkezleri ile çevrim içi (online) bağlantı kurulmasının mümkün olabileceği; yine Dışişleri Bakanlığının 07/02/2011 tarih ve 7907052 sayılı yazısında da..... “ sandıklardan çıkan oy zarflarını ve tutanaklarını havi ağız mühürlü torbaların diplomatik kargo yollama olanaklarından istifade edilerek yollanabileceği, yollanmasına kadar da kapalı oy zarfları ve bunlara ilişkin tutanakları içeren ağız mühürlü torbaların...” kript o cihazı, pasaport ve nüfus cüzdanı gibi değerli belge ve teçhizatın muhafaza edildiği kombinozon şifreli “strongroom” larda güvenli bir şekilde tutulmaları olanağının da mevcut olduğu yönünde görüş bildirildiği görülmüştür.

T.C. Anayasası’nın 79/1 maddesi “ Seçimler yargı organlarının genel yönetim ve denetimi altında yapılır.” hükmü ve 298 sayılı Yasanın 94/A-1 maddesi gereği yargı denetimi altında ve Dışişleri Bakanlığının bu olumlu görüşü çerçevesinde XXIV. Dönem Milletvekili Genel Seçimlerinde Yurtdışı temsilciliklerinde Yurtdışı Seçmen Kütüğüne kayıtlı yurttaşlarımızın bulundukları ülkelerde oy kullanmalarını teminen sandık kurulması gerektiği görüşü ile Kurul kararına katılmıyorum.

Üye

M. Zeki ÇELEBİOĞLU

- KARŞI OY -

Yurt dışında bulunan ve seçmen kütüğüne kaydolmadıkları için 1986 yılına kadar oy kullanamayan Türk vatandaşlarının seçme haklarını kullanma konusunda yaşadıkları bu sıkıntıya çözüm getirilmesi amacıyla 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanunun 94 üncü maddesine 28.03.1986 gün ve 3270 sayılı Kanunla II nci fıkra eklenmiş ve anılan fıkranın (a), (b) ve (c) bentleri ile bu seçmenlerin gümrük kapılarında oy kullanmalarına imkân sağlanmıştır. Daha sonra, bu kişilerin seçme haklarını anayasal güvenceye bağlamak bakımından Türkiye Cumhuriyeti Anayasası’nın 67 nci maddesinde 23.07.1995 tarih ve 4121 sayılı Kanunla değişiklik yapılarak “..... yurtdışında bulunan Türk vatandaşlarının oy hakkını kullanabilmeleri amacıyla kanun, uygulanabilir tedbirleri belirler.” hükmü eklenmiştir.

Seçim mevzuatının Anayasaya uyumunun sağlanması için de 13.03.2008 tarih ve 5749 sayılı Kanunla, 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanuna, yurtdışı seçmenlerin oy verme yöntemlerini ve genel ilkeleri belirleyen 94/A, mektupla oy vermeyi düzenleyen 94/B, sandıkta oy kullanmayı düzenleyen 94/C, elektronik ortamda oy kullanmayı düzenleyen 94/D ve gümrük kapılarında oy vermeyi düzenleyen 94/E maddeleri ilave edilmiş, 94 üncü maddenin II nci fıkrası ise yürürlükten kaldırılmıştır. Sonraki süreçte Anayasa Mahkemesi 29.05.2008 gün ve 33-13 sayılı kararıyla, 298 sayılı Kanunun 94/A maddesinde geçen “mektup” sözcüğü ile mektupla oy vermeyi düzenleyen 94/B maddesini Anayasaya aykırı bularak iptal etmiştir.

Sözü edilen yasal düzenlemeler ve yargısal kararlar karşısında, anılan Kanunun 94/A maddesinin 1. fıkrası uyarınca, “Yurt dışı seçmenlerin sandık, gümrük kapılarında oy kullanma veya elektronik oylama yöntemlerinden hangisine göre oy kullanacağına yabancı ülkenin durumuna göre Dışişleri Bakanlığının görüşünü alarak Yüksek Seçim Kurulu” karar verecektir.

Öncelikle belirtmelidir ki, bu yasal düzenlemelerin temel amacı, yurtdışında bulunan seçmenlerin anayasa ile güvenceye bağlanmış en temel siyasi hak ve özgürlüklerinden biri olan seçme hakkını kullanmalarını kolaylaştırmak ve seçimlere mutlak suretle katılımlarını sağlamaktır. Yurt içindeki seçimlerde tek bir yöntemin benimsenmesine karşın, yurt dışındaki seçmenlerin oy kullanma yöntemlerinin artırılması ve bunlardan en elverişli olanının Yüksek Seçim Kurulunca saptanarak uygulanmasına olanak sağlanması da bu amacı açıkça ortaya koymaktadır. Nitekim, 5749 sayılı Kanun’un genel gerekçesinde, “ Tasarıda, mektup, sandık, elektronik oylama ve gümrük kapılarında oy kullanma yöntemi getirilmiş, yabancı ülkenin durumuna göre hangi yöntemle oy kullanılacağına Dışişleri Bakanlığının görüşü alınarak Yüksek Seçim Kurulunca belirleneceği öngörülerek, bunlardan biri ile yurt dışında bulunan vatandaşların mutlak suretle ülkemiz için oy kullanmalarına imkân sağlanması amaçlanmıştır.” denilerek, bu hususlar vurgulanmıştır.

Yasal düzenlemenin amacına ilişkin bu saptamadan sonra bazı hukuki sorunların sırasıyla değerlendirilmesi uygun olacaktır. Bu bağlamda ilk değerlendirilmesi gereken husus, Yasanın bugünkü biçiminde öngörülen üç yöntemden birinin diğerlerine nazaran uygulama önceliğinin bulunup bulunmadığıdır. Kuşkusuz, seçmenler açısından, bulundukları ülkede kurulan sandıkta oy vermek, gümrük kapılarında oy kullanmaktan daha kolay bir yöntemdir. Yine, Yasa metninde yöntemler gösterilirken sandıkta oy kullanma seçeneği ilk sırada sayılmıştır. Öte yandan, 5749 sayılı Kanun’un genel gerekçesinde, “.....Başkonsolosluklarda veya konsolosluklarda sandık kurulması suretiyle oy verilme usulü, seçmen iradesini yansıtmak bakımından tercih edilen en iyi yöntem olmakla birlikte, özellikle Türk vatandaşlarının yoğun bir biçimde yaşadıkları ülkelerde Türk konsolosluklarında sandık kurulması konusunda güvenlik, personel ve benzeri konularda uygulamada yaşanacak zorluklar nedeniyle Tasarıda bu yöntemin dışında da

çözümler getirilmiştir." ifadesine yer verilerek, gümrük kapılarında oy kullanılması yönteminin muhafazası, diğer yöntemlerin de ihdas nedenleri açıklanmıştır. Görüldüğü üzere, oy kullanma yöntemine ilişkin olarak, yasanın metninden ve gerekçesinden saptanan esas amacı (ratio legis), yurtdışındaki seçmenlerin öncelikle o ülkedeki diplomatik veya konsüler temsilciliklerde kurulacak sandıklarda oy kullanmalarının sağlanması, bu yöntemin uygulanmasını engelleyen makul ve makbul nedenler bulunması durumunda da, alternatif olarak gösterilen diğer yöntemlerden biri ile oy kullanmalarının teminidir.

Çözümü gereken diğer bir sorun da, yurtdışında yaşayan seçmenlerin oy kullanmaları yönteminin belirlenmesi sırasında her bir ülke yönünden ayrı ayrı değerlendirme yapılıp yapılamayacağıdır. Temsilciliklerde sandık kurulmasının öncelikli yöntem olması ve Kanun metnindeki "yabancı ülkenin durumuna göre" ifadesi, hangi yöntemle oy kullanılacağı saptanırken her bir yabancı ülke bakımından ayrı ve diğer ülkelerden bağımsız bir değerlendirme yapılması gerektiğini açıkça ortaya koymaktadır. Nitekim, Anayasa Mahkemesinin 29.05.2008 gün ve 33-13 sayılı iptal kararında, "... Yüksek Seçim Kurulu her ülke için ayrı ayrı bu oy verme yöntemlerinden hangisinin uygulanacağına Dışişleri Bakanlığının görüşünü alarak karar verecektir." ifadesiyle de bu husus vurgulanmıştır. Esasen aksi düşünce kabul edilecek olursa, kanun koyucunun asıl yöntem olarak öngördüğü sandıkta oy verme yönteminin hayata geçirilmesi olanağı ortadan kalkacaktır. Zira, doğal afetler, iç savaş, diplomatik ilişkilerin askıya alınması, yabancı ülkenin sandıkta oy vermeye karşı çıkması v.b nedenlerle, herhangi bir yabancı ülkedeki temsilcilüğümüzde sandık kurulamaması her zaman mümkündür. Bu durum sadece o ülke için belirleyicidir. Diğer ülkelerde uygulanacak yöntemi saptamada etkili olması kabul edilemez. Bu itibarla, herhangi bir yabancı ülkedeki temsilciliklerimizde sandık kurulması suretiyle oy kullanma yöntemi benimsenirken, bir diğer yabancı ülkede bu yöntemin uygulanmasına olanak bulunmadığı için bu ülkedeki seçmenlerimizin gümrük kapılarında oy kullanmalarını kararlaştırmak mümkündür.

Yasa metninden açıkça anlaşılan ve vurgulanması gereken diğer bir husus ise, her bir yabancı ülke bakımından sandıkta oy kullanma, elektronik oylama veya gümrük kapılarında oy kullanma yöntemlerinden sadece birinin uygulanabilecek olması, diğer bir ifadeyle, aynı yabancı ülkede yaşayan seçmenlerin birden fazla yöntemle oy kullanamayacakları hususudur.

Yüksek Seçim Kurulu'nun yurtdışındaki seçmenlerin hangi yöntemle oy kullanacaklarını belirlerken takip etmesi gereken metoda gelince: Kurul, milletvekili genel seçimi, Cumhurbaşkanlığı seçimi ve halk oylamalarında seçmen haklarına gerçek anlamda işlerlik kazandırmak için, yurtdışındaki temsilciliklerimizde sandık kurulması suretiyle oy kullanılmasının öncelikli yöntem olduğu fikrini benimseyerek, bu seçimlerden belirli bir süre önce, her bir yabancı ülke bakımından sandık kurulmasının mümkün olup olmadığını araştırmalıdır. Dışişleri Bakanlığı ile koordineli olarak yapılacak olan ve o yabancı ülkede yaşayan Türk seçmen nüfusu, genel güvenlik, temsilcilik binalarının fiziki şartları, ulaşım, iletişim ve personel olanakları; yabancı ülkenin sandık kurulmasına izin verip vermediği gibi hususların değerlendirilmesine olanak sağlayan bu araştırma sonrasında, temsilciliklerde sandık kurulması mümkün olan ülkeler yönünden bu yöntemin uygulanması, sandık kurulmasına olanak bulunmayan ülkelerde ise seçme hakkının kullanımının diğer yöntemlerle sağlanması gerekir.

12 Haziran 2011 tarihinde yapılması muhtemel olan XXIV. Dönem Milletvekili Genel Seçimi'nde yurtdışında bulunan seçmenlerin hangi yöntemle oy kullanacakları hususu bu açıklamalar ışığında değerlendirilecek olursa;

Yazışmalardan elde edilen bilgilerden, yabancıların seçim düzenlemelerine 31 ülkenin koşulsuz izin verdiği, aralarında ABD, Almanya ve Fransa'nın da bulunduğu 29 ülkenin izne tabi tuttuğu, diğer ülkelerin seçim yapılmasını ön bildirim v.b koşullara bağlı kıldıkları, istisnai olarak da bir ülkenin hukuk sisteminin temsilciliklerde oy sandığı kurulmasına cevaz vermediği anlaşılmaktadır.

Dışişleri Bakanlığı ile yapılan yazışmalarda özetle, çok sayıda Türk vatandaşının yaşadığı merkezlerdeki başkonsolosluklarda büyük ölçekli seçim sandığı kurulması için gerekli alanın tahsisinde sorun yaşanmayacağı, ayrıca temsilciliklerimiz tarafından yerel makamlarla eşgüdüm içerisinde, bulunulan şehirde ayrı bir yer kiralanması yoluna gidilmesinin de mümkün bulunduğu, personel sayısının yeterli olduğu, gerektiğinde merkezden personel takviyesi de yapılabileceği, oy verme sırasında gerekli güvenlik önlemlerinin güvenlik ataşeleri tarafından sağlanabileceği, bina dış güvenliğinin de yerel makamların sağlayacağı imkanlar ve gerektiğinde hizmet alımı yoluyla özel güvenlik firmaları kanalıyla temin edilebileceği, yurtdışı temsilciliklerimizin tümünün güvenli hatlar üzerinden Dışişleri Bakanlığı ile elektronik ortamda iletişim ağları bulunduğu, dolayısıyla seçim süresince Yüksek Seçim Kurulu tarafından uygun görülecek data merkezleri ile çevrimiçi bağlantı kurulmasının mümkün olabileceği, kapalı oy zarflarını havi ağız mühürlü torbalar ile diğer seçim evrakının özel güvenlik önlemleri alınmış "strongroom"larda muhafaza edilebileceği, ayrıca seçim evrakının diplomatik kargo yoluyla güvenli bir şekilde ülkeye tesliminin sağlanabileceği belirtilmiştir.

Bu itibarla, diplomatik veya konsüler temsilciliklerde seçim sandığı kurulmasına koşulsuz izin veren ülkelerin tamamı veya en azından nüfus ve coğrafi ölçütlere göre seçilecek bir kısmındaki temsilciliklerimizde sandık kurulmasına imkân sağlayan dış koşulların oluştuğu açıktır. Keza, Almanya Federal Cumhuriyeti'nde bulunan 14 konsüler dış temsilcilüğümüzün fiziki şartları, personel, güvenlik, ulaşım, iletişim imkânları ile teknik altyapısının elverişli olması, Dışişleri Bakanlığının da uygun görüş bildirmesi nedeniyle, bu ülkedeki temsilciliklerde 60 sandığın kurulup 30 ilâ 37 gün süreyle faaliyete geçirilerek seçmenlere sandıkta oy kullandırılması mümkündür.

Teknik şartlar veya zaman yönünden olanaksızlık bulunup bulunmadığı hususuna gelince; yurtdışı seçmen kütüğümüz ülke esasına göre tutulmakta olup, sürekli güncellenen bu kütükteki bilgilere dayalı olarak geçmişte gümrük kapılarında oy kullanma işlemleri gerçekleştirilmiştir. Gerek dış temsilciliklerde sandık kurulması gerekse

gümrük kapılarında oy kullandırılması yöntemlerinde ülke esasına göre kayıtlı seçmene oy kullandırılması söz konusu olduğu, yaşadıkları şehir ve oturulan adres bilgilerine göre işlem yapılmadığı için, bu yöntemler arasında temel bir farklılık mevcut değildir. Tek farklılık sandığın kurulacağı yere ilişkindir. Dolayısıyla, gümrük kapılarında oy verme sırasında kullanılan ve herhangi bir sorun yaşanmayan teknik altyapının yeni bir program ve yazılım desteğine ihtiyaç duyulmadan temsilciliklerdeki sandıklarda kullanılması mümkündür. Keza donanım yönünden de ilave alımlara ihtiyaç bulunmamaktadır. Son olarak satın alınan 85 bilgisayarın dış temsilciliklerde kurulacak sandıklara tahsis edilmesi suretiyle donanım ihtiyacı da bütünüyle karşılanmış olacaktır. Öte yandan, dış temsilciliklerdeki sandıklarda görevlendirilecek personelin temininde bir güçlük yaşanmayacağı yazışmalardan anlaşılmaktadır. Bu kişilerin eğitimi sürecinde de bir sıkıntı yaşanmayacaktır. Şöyle ki, gerek dış temsilciliklerde gerekse gümrük kapılarında kurulacak sandıklarda oy verme süreci aynı tarihte başlayacaktır. Gümrük kapılarında görevlendirilecek kişilerin eğitimlerinin o tarihe kadar tamamlanması gerekmektedir. Dolayısıyla, dış temsilciliklerdeki sandıklarda görevlendirilecek personelin eğitiminin de aynı süre içinde tamamlanması mümkündür.

Bu açıklamalar ışığında, genelde ulaşım, iletişim altyapısı, personel, güvenlik gibi konularda sorun yaşanmayacak olan ve sandık kurulmasına koşulsuz izin veren ülkeler ile özelde Almanya Federal Cumhuriyeti'nde bulunan 14 dış temsilcilüğümüzde sandık kurulması yönteminin benimsenmesinin, bu ülkelerde yaşayan Türk vatandaş seçmenlerin seçme haklarını daha kolay kullanmalarına olanak sağlayacağını düşünüyorum.

Üye
Halim AŞANER